

"בפרי הארץ"

"פרשת קורוז"

"מדוע תתנשאו"

"ויקהלו על-משה ועל-אהרן ויאמרו אליהם רב-לכם כי כלי-העדה כלם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על-קהל ה'?"

ילקוט שמעוני: [קרח רמז תשנ'] ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם [טז, ג], הרביתם עלינו משאוי יותר משעבוד מצרים טוב לנו תחת יד מצרים מתחת ידיכם שבכל שנה מתים חמשה עשר אלף וארבעים וחמשה ובקשו לסקלו, לפיכך וישמע משה ויפל על פניו, אמר להן משה לא מלוכה אני מבקש ולא אהרן כהונה גדולה מבקש שנאמר ואהרן מה הוא כי תלינו עליו, אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע לא כך צויתנו ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך והרי עמדו עלינו להרגנו.

מדרש אגדה: ומדוע תתנשאו על קהל ה'. אתה מלך, ולאהרן אחיך עשית כהן גדול, ולא צוה הקדוש ברוך הוא אלא מדעתך אתה נותן שררה לכל מי שתרצה.

ר' חיים פלטיאל: ויאמרו עליהם רב לכם. מפני שהקשו לו מטלית של תכלת ומבית מלא ספרים ולא השיבם, אז אמרו רב לכם, יש בתוך העדה שיכול להיות רב שלכם.

ומדוע תתנשאו על קהל ה'. כל ישראל ראויים לכך שנ' ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. כל העדה כולם, ס"ת מלה, כלומר אנו נימולים.

אור החיים: רב לכם כי כל העדה וגו' ומדוע וגו'. פירוש רבנות גדולה נטלתם לעצמכם יותר מהראוי, ואם תאמר מה היא הרבנות הגדולה, כי כל העדה כלם קדושים ועוד להם שבתוכם ה' מה שלא השיגה אומה בעולם ואתם רבנים עליהם, עוד רמזו במאמר זה לומר כי השכינה שכנה לכבוד ישראל לא לכבוד אהרן והוא מאמר בתוכם ה', ואומרו ומדוע וגו' פירוש למה אתם מוסיפין היכר הרוממות לעצמיכם עליהם, הכוונה בזה שהם אומרים שאיש ישראל הקרב לגדר שעומד בו אהרן חייב מיתה זו יפליג הנשיאות על קהל ה' ואין ראוי לזלזל כל כך בקהל קדוש קרובי אל עליון לפסלם לבלתי הקרב לעבוד לה' אלהיהם.

מלבי"ם: ויקהלו, ר"ל הנה לפ"ז כל עדת קרח היו מתנגדים זל"ז, שמחלוקת דתן ואבירם מתנגד לא לבד שלא תנתן הכהונה הגדולה לקרח כי גם התנגדו לכל שבט לוי ועבודתם בכלל, שלפי דעתם זה מגיע לשבט ראובן, והר"ן אנשים היו מתנגדים לשניהם, כי רצו שתנתן הכהונה לנשיאי העדה או לבכורי פטרי רחם, ואיך נקבצו יחד לכת אחת, אמר שנקהלו בזה במה שכלם היו חולקים על משה ועל אהרן, בזה היו למקהלה אחת, הגם שבעקרי הדברים היו עתידים להיות ביניהם מחלוקות גדולות וחלוקי דעות.

ויאמרו אליהם רב לכם: ר"ל לקחתם לכם גדולה יותר מן הראוי, כי אם תאמרו שאתם גדולים מן העדה מצד קדושתכם שאתם קדושים יותר מהם עפ"י הכנתכם אל הקדושה כל העדה כלם קדושים, וא"ת שאתם גדולים מן העדה מצד שבכם בחר ה' לנבאות אתכם ולהשכיך שכינתו עליכם וקרוב ה' אליכם יותר מכל העדה עז"א ובתוכם ה', ואחר שאין לכם יתרון על העדה מדוע תתנשאו, ובזה נפלו בטעות שטעו בעת מ"ת שרצו שלא יהיה ביניהם חלוף מדרגות, וישוו כלם בקדושה ובנבואה כמ"ש בפ' יתרו, וחשבו כי נתמלא שאלתם ואין הבדל בינם ובין משה ואהרן.

וע"ז המליצו חז"ל: שקרח שאל למשה טלית שכולה תכלת אם חייבת בציצית, ר"ל לעומת שהשיב משה שחייב בציצית, כי צריך חוט אחד מיוחד שבו תשכון הארת הקדושה שהתכלת מורה עליו אף שכל הטלית ממראה התכלת, וכן אף שכל העדה כלם קדושים צריך שיהיה אחד מהם הוא הקדוש שעליו ישכון ה' והוא יהי' השליח בינו ובינם והחוט שעל ידו תרד השפע אל העם, וקרח הכחיש זה שא"צ איש מיוחד אמצעי בין ה' ובינם אחר שכלם תכלת וכלם קדושים ובתוכם ה'.

סג "מפרי הארץ"

הלכה

אורז זויים

א' אכל שזיפים אדומים האם צריך לברך על הצהובים שוב שהחיינו?
תשובה: מחלוקת ודעביד כמר עביד ודעביד כמר עביד. {עיין רכה' שער הציון שם}

ב' שכח לברך שהחיינו באכילה ראשונה האם יברך באכילה שניה?
תשובה: לא ואם הוא באמצע האכילה מברך. {עיין סימן רכה'}

חושן משפט

א' לקח חפץ מחנות של גוי ולא שילם האם חייב לשלם?
תשובה: אם התכוון לגזול חייב ואם לא פטור. {סימן שמח'}

ב' מצא כסף ברחוב האם חייב להחזירו?

תשובה: אע"פ שאין דרך בני אדם כהיום למשמש בכיסם הדין לא משתנה מזמן הגמרא. {חזו"א מפי השמועה}

אבן העזר

א' אם אין פנים חדשות האם מברכים שבע ברכות?
תשובה: רק בורא פרי הגפן וברכה אחריתא. {סימן סב'}

ב' איך כותבים את השם אלתר בכתובה?

תשובה: בשו"ע מובא לכתוב באות ט' ולא עם ת'. {עיין אבן העזר שמות אנשים}

יורה דעה

א' נפלה מזוזה האם צריך לברך?

תשובה: צריך לברך. {עיין סימן רפב'}

ב' הוריד מזוזה על דעת להחזירה האם צריך לברך?

תשובה: צריך לברך. {עיין סימן רפט' אור"ח סימן ח'}

"כל הערה כלם קדשים"

משיבת נפש: יש כאן להאריך שיש להזהר בכבוד הציבור שהשכינה שרוייה על הציבור, שהרי מרע"ה אדון הנביאים לקה בשביל שזלזל בציבור באמרו שמעו נא המרים, וכן ישעיה באמרו ובתוך עם טמא שפתים אנכי יושב. וכבר הזהירו רז"ל שלא יפסיע הרב על ראשי עם קדוש. וגדול שבכולם שהכהן בעת הדוכן צריך להחזיר פניו אל העם ואחוריו לארון הקודש, משום כבוד הציבור. ונ"ל הטעם כי אעפ"י שבתחילת המחשבה אדם רואה הקהל או איזה ציבור שהם מקלי קלים באולי יש אחד מהם שלבו לשמים ונוהג בקלותו לש"ש.

וראיה ממסכת תענית: דפגע אליהו ז"ל בשוקא ולא היה בהם שום אדם שמזומן לעוה"ב רק אחד שלא היה לו ציצית בבגדו והלך בדרכי הגוים עם מנעליו שלא כדרכי יהודית אמנם עשה לש"ש כמבואר שם. אח"כ פגע בשניים אחרים אמר גם אלו מזומנים לחיי עה"ב, ושאל מה מעשיהם, אמרו שהם בעלי שמחה, וכשהיו רואים איזה אדם מצטער היו באין אצלו ומנחמים אותם בדברי ניחומים ובשמחותיהם, וכשהיו רואין בעלי מריבה ומרי נפש היו מדברים (ביניהם) לעשות שלום ושמחה וכמבואר שם.

ויש להאריך: בשבח הנשים המעולות ובגנאי הנשים הפחותות במעלות, ומקרא אומר חכמת נשים בנתה ביתה זו אשת און בן פלת, ואולת בידה תהרסנה זו אשת קרח.

”מפרי הארץ” סימן – ע”כ”ב/ע”כ”ג

בעניין: דין נולד בשבת/דיני השאלה וקנין צרכי שבת והדחת הכלים ותיקון וטבילתן בשבת.

א: לקטום ביד כשהוא בביתו או בבית חברו ומ”ה לקטום תבן המיועד לבהמה בסכין?

תשובה: לרא”ש משום מתקן כלי לרמב”ם משום מחתך ואפשר שלרמב”ם חייב שתיים בבית חברו מצדד הפרי מגדים שמותר לקטום ביד מפני כבוד הבריות אבל בביתו אסור ובאוכלי בהמה מותר לקטום בסכין.

ב: האם מלאכת מחתך בכלי או ביד?

תשובה: בכלי דאורייתא ביד דרבנן ובדבר שדרכו ביד אסור מהתורה.

ג: גורל – בעה”ב המחלק לב”ב בחלקים שוים, בחלקים שאינם שוים. ומ”ה כשהבנים חולקים בינם לבין עצמם בחלקים שוים בחלקים שוים, ושאינם שוים ומ”ה בשאר בני”א?

תשובה: לבני ביתו בחלקים שוים מותר וכן כשהבנים חולקים מותר בשוים ושאר בני אדם אסור.

ד: חלוקה בלי גורל – מ”ה באחים, בשכנים, בבני חבורה המקפידים, ומדוע?

תשובה: בסתמא מותר אבל בני חבורה כשמקפידים אסור שמא יבאו לידי מידה ומשקל.

ה: מ”ה גורל – מי יאמר קדיש או יעלה לתורה, מי יקדים לחברו?

תשובה: מותר כיון שאין הגורל מזכה לו חפץ אבל יש אומרים שרק על ידי פתיחת הספר מותר אבל על ידי פתקאות אסור.

ו: האם מותר לעשות גורל בחברת תהילים של ילדים?

תשובה: אסור. (סק’ כה)

ז: האם מותר להצמיד פתקה עם סכום כסף לפתקה עם שם האדם – בחנוני, ובגבאי בית הכנסת?

תשובה: בחנוני אסור כי אסור לקרא בפתקאות אך בגבאי בית הכנסת אפשר שמותר דהוא חפצי שמים.

ח: האם מותר להדיח כלי אכילה ושתייה, ומ”ה להדיח בסכין של טרפה כדי להשתמש בצונן?

תשובה: מותר להדיח כלים ולהדיח סכין של טריפה אסור דנחשב מתקן כלי.

ט: מה העצות למי ששכח להטביל כלי?

תשובה: נותן לגוי במתנה ויחזור וישאל ממנו וכן כלי שראוי למלאות בו מים ימלא בו מים מהמקווה.

י: כלי שחייב טבילה מספק האם מותר להטביל בשבת?

תשובה: מותר אם אי אפשר בנקל לעשות העצות הנ”ל.

רח' הר' קוק 1 ב"ב 0533107467

mprihaaretz@gmail.com

"מפרי הארץ"

"מבית הוועד"

הרב יוסף דוד שזזור שליט"א

"מיילת שמיני בשבת"

כתוב ברמב"ם: (פרק א' הלכה ט' ממילה) מילה בזמנה דוחה את השבת ושלא בזמנה אינה דוחה לא שבת ולא יו"ט בגמרא בשבת דף קלג'. אמרינן מנה"מ שאין מילה שלא בזמנה דוחה יו"ט חזקיה אומר מדכתיב ולא תותירו ממנו עד בוקר והנותר ממנו עד בוקר באש תשרפו למה צריך עד הבוקר השני בא הכתוב ליתן לו בוקר שני לשרפתו ופירש רש"י כשיבא בוקר שני שהוא חול המועד ישרפו אבל ביו"ט לא אלמא מידי דחול לא עבדינן ביו"ט ופסח קרבן יד' בניסן הוא שהוא חול ומילה שלא בזמנה נמי מידי דחול הוא דבשבת זו לא היתה זמנה עכ"ל.

אביי אומר: אמר קרא עולת שבת בשבתו ולא עולת חול בשבת ולא עולת חול ביו"ט וברש"י אברי תמיד של ערב יו"ט אין קרבין ביו"ט ומילה שלא בזמנה נמי כעולת חול ביו"ט דמי ע"כ.

והקשו האחרונים: (הטורי אבן במסכת מגילה והאור שמח כאן) מכיון שהטעם שאין מילה שלא בזמנה דוחה יו"ט נלמד מזה שאין עולת שבת דוחה יו"ט א"כ כמו שלגבי עולת שבת הדין הוא שחלבי שבת קרבין ביו"ט דאם הקריבו קרבן שבת מותר להקריב האימורים במוצ"ש ואף שהוא יו"ט כי יו"ט ניתן להידחות א"כ נאמר גם במילה שאם הגיע זמנה בשבת ונדחה למחר שיהיה מותר למולו ואפילו שהוא יו"ט דהא קרבן שבת דוחה יו"ט וה"ה דמילת שבת תדחה יו"ט וכתב ע"ז האו"ש שאין זה דומה דבקרבן הלא איירי שכבר הקריבו בשבת ורק שעדיין לא הקטירו האימורים דע"ז אמרינן סופו כתחילתו וכמו שתחילת ההקרה דוחה שבת כך גם סופו אבל אם לא הקריבו ודאי אין דוחה יו"ט דעבר זמנו בטל קרבנו א"כ במילה שלא מלו ביו"ט ודאי לא תידחה המילה את יו"ט אבל עדיין מקשה באופן שכבר מלו בשבת ורק שלא פרעו ולמחר יו"ט שיהיה מותר לפרוע ביו"ט וזה דומה לקרבנות שהקריבו בשבת ולא הקטירו שהדין הוא שההקטרה דוחה יו"ט משום שסופו כתחילתו וגם במילה שנלמד מקרבנות שנאמר סופו כתחילתו ויהיה מותר לעשות את הפריעה ביו"ט באופן שכבר מלו בשבת.

ומתוך האור שמח: דמכיון שמילה בלא פריעה אינה מילה כלל והמל בשבת ולא פרע חייב כרת א"כ לא חשיב שכבר התחיל המצוה בשבת שיהיה בכוחה לדחות את היו"ט ואינה דומה לקרבנות שבשבת כבר נתקימה מצוות הקרבה ואף שלא הקטירו דהא אין ההקטרה מעכבת, בספר אבי עזרי הלכות מילה פרק א' הלכה ט' כתב שכל קושיית האחרונים אינה מובנת כלל כי אין שום דמיון בין מילה של שבת לקרבנות של שבת דקרבנות הם חובת היום דהשבת מחייבת קרבן וקרבן של שבת בכוחה לדחות גם יו"ט משא"כ במילה אף שזמנה היה בשבת אבל מ"מ אין חיובה מחמת שהיום הוא שבת אלא שהיום השמיני מחייב בין שהוא חול בין שהוא שבת ולכן אף שזמנה היה בשבת אין בה כח לדחות יו"ט דאין זה נחשב מילה של שבת.

ואמנם יש לומר: ע"פ הגמרא בזבחים דף צ': דאיבעיא להו תדיר ומקודש איזה מהם קודם והוכיחו שם דתמידים קודמים לנסכים שתדיר קודם למקודש והגמרא דוחה אטו שבת למוספים אהני לתמידים לא אהני ומפרש רש"י כיון דהאידינא קריבין א"כ שם שבת עליהם וכן אמרינן שם לגבי מוספי שבת ור"ח ולגבי ר"ח ור"ה עיין שם. וחזינן מזה דאף דאין המחייב שבת אלא מחמת יו"ט מ"מ מכיון דהיום חיובו בפועל חשיב זה "קרבן של שבת" וא"כ הכי נמי אף שאין מחייב משום שבת אלא משום שזה יום השמיני מ"מ מכיון שסוף סוף חיובו היום חשיב מילה של שבת ובדין הוא שתידחה יו"ט לכן הקשו אלא שתירצו שעדיין אין זה דומה לקרבנות וכנ"ל.